

**Поспех дэкады беларускага мастацтва
Маскве — сведчанне магутнага росквіту
соцыялістычнай культуры Беларусі.
Слава партыі Леніна—Сталіна, выхаваўшай
народныя таленты!
Слава вялікаму Сталіну!**

ВЯЛІКАЕ ТАРЖАСТВО СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА МАСТАЦТВА

Бессмертны народ, які здолеў стварыць сваю высокую культуру. Доўга будзе жыць ва ўдзячнай памяці народа мастры, які стваралі. Вечнай славай будзе ўвечана партыя і яе правадчы, якія здолелі пазнаць наліну народнага талента, выклікаць іх да бурнага творчага жыцця, вывадзіць з іх сапраўдных майстроў культуры і накіраваць іх творчую працу на бездзяельнае, самааданнае служэнне народу.

Беларускі народ, у мінулым бяспраўны і прыгнечаны, збожа талентамі, але асуджаны драпежніцкай рукой акупацыйнага на прыгнечанне ў цемры і невядзенне, — воля партыі большэвікоў стаў свабодным і шчаслівым.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя дала беларускаму народу неабмежаваны магчымасці будаўніцтва новага жыцця, новай культуры, зрабіла яго поўнаўладным гаспадаром свайго лёсу.

І беларускі народ, акрылены свабодай, кіруемы сваёй рнай партыяй Леніна—Сталіна, карыстаючыся брацкім падтрыманнем вялікага рускага народа, паказаў нутры сацыялістычнага будаўніцтва.

Дэкада беларускага мастацтва ў Маскве з'явілася знамянальнай падзеяй у жыцці беларускага народа. Яна падняла ўзровень дасягненням Савецкай Беларусі ў будаўніцтве свайго нацыянальнай на форме і сацыялістычнай на зместу культуры. Яна, разам з тым, з'явілася бліскучай дэманстрацыяй нашай дружбы народаў Савецкага Саюза, сведчаннем клопат нашай партыі і вялікага Сталіна аб беларускім народзе. Дэкада паказала, як многа ў беларускім народзе сапраўдных талентаў, як быстра выхаваў ён сваіх майстроў культуры.

Нашы кампазітары, драматургі, артысты, мастакі, скульптары прадэманстравалі ў Маскве высокі ўзровень прафесійнага майстэрства. Яны паказалі сябе зорнымі майстрамі, звышымі быстра рухаюцца ўперад даўняе развіццё нацыянальнага выяўленчага, тэатральнага і музычнага мастацтва.

Цёплая, шчырая сустрэча праніклівай Масквы нашых сэр, драматычных пастановак, балета і выяўленчага мастацтва, бліскучыя водгукі аб здольнасці нашых майстроў звышымі, сцены, мастацкай лямі і разбы дае беларускаму народу законнае права гардзіцца сваімі дасягненнямі.

Беларускі народ поўны глыбокай удзячнасці партыі Леніна—Сталіна за тое, што яна дала яму свабоднае і раднае жыццё, прывяла яго к вышнім чалавечым шчасцям.

Наведванне вялікім Сталіным і яго баявымі саратнікамі спектакляў і заклучага канцэртаў дэкады выклікала прычымкаванай радасці і гордасці ў працоўных БССР за сваю краіну, за партыю, за сваё нацыянальнае мастацтва. Яны артысты, кампазітары, мастакі, удзельнікі мастацкай мадэляцыі ніколі не забудуць гэтых хваляючых, поўных дасных перажыванняў лён. Яны, разам з усім народам, поўныя сьняўнай удзячнасцю вялікаму правадчы і друз за аказаны ім высокую чэсць, давер'е і ўвагу.

Прыём у Крэмі Вялікім Сталіным і яго саратнікамі ўдзельнікаў дэкады з'явіўся новай, глыбока хваляючай падзеяй у жыцці беларускага народа. Ён паказаў, як высока аніў таварыш Сталін тое, чаго дасягнуў беларускі народ будаўніцтве свайго маладой культуры, свайго маладога мастацтва.

Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб ўзнагароджанні ордэнамі і медалямі ўдзельнікаў дэкады беларускага мастацтва, аб ўзнагароджанні ордэнам Леніна Беларускага дзяржаўнага вялікага тэатра оперы і балета і ордэнамі рэволюцыйнага Чырвонага Сцяга Першага Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра і Беларускай дзяржаўнай філармоніі, прысваенне звання народнай артысткі СССР народнай артысткі БССР Л. П. Александровскай, а таксама панаова СНЕ СССР «Аб мерапрыемствах па развіццю мастацтва ў Беларускай ССР» — сведчанне высокай ацэнкі партыі і ўрада поспехаў беларускага мастацтва.

Работнікі мастацтва БССР, натхнёныя высокай ўзнагародой, зробяць усё, што ў іх сілах, каб апраўдаць давер'е партыі, ўрада і вялікага Сталіна.

Яны ведаюць, што ўзнагарода абавязвае працаваць яшчэ звыш і лепш. Яны створаць высокамастацкія, прадзівныя, хваляючыя творы аб сталінскай эпосе, аб вялікім гераізме беларускага народа, аб пафасе барацьбы за шчаслівае жыццё.

Слава лепшаму другу беларускага народа вялікаму Сталіну!

ПРЫЁМ У КРЭМЛІ ЎДЗЕЛЬНІКАЎ ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА

На прыёме прысутнічалі таварышы І. В. Сталін, В. М. Молатаў, К. Е. Варашылаў, Л. М. Кагановіч, М. І. Калінін, А. А. Андрэеў, А. І. Мікаін, А. А. Жданав, Н. М. Швернін, Г. М. Маленкоў, Н. А. Булганін, М. Ф. Шкіратаў, П. К. Панамарэнка.

Вечарам 17 чэрвеня ў Крэмі адбыўся прыём удзельнікаў дэкады беларускага мастацтва, наладжаны Камітэтам па справах мастацтваў пры Саўнаркоме СССР.

К 19 гадзінам у Вялікім Крэмлёўскім Палацы сабраліся ўдзельнікі дэкады — артысты дзяржаўнага Вялікага тэатра оперы і балета БССР, Першага беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра, калектыву Беларускай дзяржаўнай філармоніі, ансамбляў песні і пляскі Беларускай Асобай Ваеннай акупі і паграмічных войск НВВД БССР, самадзейных калектываў. Тут прысутнічалі члены ЦК ВП(б), ЦК КП(б)Б, дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР, Вярхоўнага Савета РСФСР, Вярхоўнага Савета БССР, народныя камісары, Героі Савецкага Саюза, віднейшыя майстры мастацтваў, пісьменнікі, вучоныя. Сярод прысутных — гг. Тімашэнка, Кулік, Дзімітраў, Шчэрбакоў, Вазнесенскі, Первухін, Касыгін, Кузнецов, Бадаев, Паскравіцкі, Наталевіч, Кіселеў, Лазоўскі, Ванікаў, Шахурін, Малышоў, Тавасян, Ліхачоў, Горкін, Кафтанав, Бальшакоў, Хахлоў, Пронін, Ефремаў, Тарасаў, Ульрых, Захараў, Уралава, Чорны, Курган, Матвееў, Кабылінскі, Стулаў, Хашко, Чарнаўсаў, Паноў, Якаўлеў, Максімаў, Макараў, Паўлюкоў, Героі Савецкага Саюза Громаў, Малахоў, Спрын, Папанін, Шмідт, Леўчанка, Мазурок, Шыршоў, Грыздубава, Алексееў, народныя артысты СССР Рэйзен, Александрэў, кампазітары Шапрын, Мурадаў, пісьменнікі Алексі Талстой, Янка Купала, Якуб Колас і іншыя.

Бурнай авацыяй суправаджаецца паяўленне ў Георгіеўскім зале таварышоў Сталіна, Молатава, Варашылава, Кагановіча, Калініна, Андрэева, Мікаяна, Жданова, Шверніка, Маленкова, Булганіна, Шкіратава, Панамарэнка. На працягу некалькіх мінут прысутныя вітаюць таварыша Сталіна, кіраўніка партыі і ўрада.

Кароткае ўступнае слова гаворыць старшыня Камітэта па справах мастацтваў пры Саўнаркоме СССР тав. М. Б. Храпчанка.

— Сёння ў Вялікім Крэмлёўскім Палацы, — гаворыць тав. Храпчанка, — сабраліся пасланцы беларускага народа — удзельнікі гэтых-то закончываюся дэкады беларускага мастацтва, сабраліся разам з кіраўнікамі партыі і ўрада, разам з таварышам Сталіным.

Абвешчуючы тост за ўдзельнікаў дэкады, тав. Храпчанка выказвае ўдзячнасць, што беларускае мастацтва будзе ў далейшым з поспехам развівацца і працягваць.

З вялікім удзячнам выступіла з прамай на беларускай мове народная артыстка БССР Л. П. Александровская.

— З'еднаны 16-мільёны беларускі народ, — гаворыць яна, — пастаў нас у Маскву — у сэрца нашай цудоўнай радзімы — раскажаць мовай мастацтва, мовай нашых чаруючых народных песень, як жыве беларускі народ зараз, як ён працягвае.

Абвешчуючы наш першы тост, я выражаю гарачае пажаданне доўгіх-доўгіх год жыцця і здароўя лепшаму другу беларускага народа — нашаму роднаму бацьку, нашаму настаўніку, сону нашлага жыцця — Іосіфу Вісарыявічу Сталіну.

Пад звадамі зала доўгія мінуты грмаць авацыі і магутнае «ура». На рускай і беларускай мовах раздаюцца прывітаньня вольчым: «Няхай жыве таварыш Сталін!», «Ура вялікаму Сталіну!».

Аб гераічнай барацьбе беларускага народа за сваё вызваленне, за права развіваць сваю культуру, навуку і мастацтва гаворыць народны артыст БССР В. І. Вадзімскі. Пад бурныя воплескі ён атгашае здаравіну ў чэсць бліжэйшага саратніка таварыша Сталіна, любімага гавы Савецкага ўрада Вячаслава Міхайлавіча Молатава.

Па прапанове заслужанай артысткі БССР І. Ф. Ждановіч прысутныя пбля вітаюць Старшыню Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Міхаіла Іванавіча Калініна.

Прыём прадаўжаўся некалькі гадзін. Для гэсцей быў дан вялікі канцэрт. Абырная праграма, якую веў Я. Л. Леоніцэў, складалася з выступленняў віднейшых майстроў мастацтваў Беларусі і Масквы.

(ТАСС).

НА ЗДЫМК: група ўдзельнікаў дэкады беларускага мастацтва ў Маскве, ордэнаносцы.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
АБ УЗНАГАРОДЖАННІ БЕЛАРУСКАГА
Дзяржаўнага Вялікага Тэатра
ОПЕРЫ І БАЛЕТА ОРДНАМ ЛЕНІНА

За выдатныя поспехі ў справе развіцця
беларускага опернага мастацтва ўзнагаро-
дзіць Беларускі Дзяржаўны Вялікі тэатр
оперы і балета ордэнам Леніна.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
20 чэрвеня 1940 года.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
АБ УЗНАГАРОДЖАННІ 1-га БЕЛАРУСКАГА
Дзяржаўнага драматычнага тэатра
ОРДНАМ ПРАЦОУНАГА Чырвонага
Сцяга

За выдатныя поспехі ў справе развіцця
нацыянальнага тэатральнага мастацтва
ўзнагародзіць 1-ы Беларускі Дзяржаўны
драматычны тэатр ордэнам Працоўнага
Чырвонага Сцяга.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
20 чэрвеня 1940 года.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
АБ УЗНАГАРОДЖАННІ БЕЛАРУСКАГА
Дзяржаўнага ФІЛАРМОНІ ОРДНАМ
ПРАЦОУНАГА Чырвонага Сцяга

За выдатныя поспехі ў справе развіцця
беларускага музычнага мастацтва ўзна-
гародзіць Беларускую Дзяржаўную філар-
монію ордэнам Працоўнага Чырвонага
Сцяга.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
20 чэрвеня 1940 года.

★

Удзельнікі декады беларускага мастацтва ў Маскве, узнагароджаныя ордэнамі і медаламі СССР. НА ЗДЫМКУ: узнагароджаныя ордэнам «Знак Почета» — першы рад злева направа: А. А. Барановскі — артыст 1-га драматычнага тэатра, К. А. Мусэр — таловы балетмейстар Тэатра оперы і балета, А. А. Гантман — дырэктар Тэатра оперы і балета, І. Р. Валочін — артыст Тэатра оперы і балета, заслужаны артыст БССР, А. В. Нікалаев — салістка балета, заслужаная артыстка БССР, С. С. Брыла — артыст 1-га драматычнага тэатра, заслужаны артыст БССР, К. Н. Саннікаў — рэжысёр 1-га драматычнага тэатра, В. Н. Пола — артыстка 1-га драматычнага тэатра, заслужаная артыстка БССР, Дзмітрый М. З. Шнейдман — дырэктар, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР, І. А. Мусін — таловы дырэктар Дзяржаўнага Філармоні, заслужаны артыст БССР, О. В. Галіна — артыстка 1-га драматычнага тэатра, заслужаная артыстка БССР, І. Ю. Кроль — мастак, Н. С. Зыгачаў — таловы рэжысёр Тэатра оперы і балета, заслужаны артыст БССР, С. Ю. Друкер — артыстка Тэатра оперы і балета, заслужаная артыстка БССР, І. А. Мурашэў — артыст Тэатра оперы і балета, заслужаны артыст БССР, З. А. Васільева — салістка балета, заслужаная артыстка БССР, Н. П. Зыдзічэў — артыст Віцебскага драматычнага тэатра, заслужаны артыст БССР, Тройца рад. Узнагароджаныя медалом «За трудовое отличие»: Р. Н. Камыніна — артыстка 1-га драматычнага тэатра, М. З. Арлоў — артыст аркестра Тэатра оперы і балета, Т. С. Узунова — артыстка балета, Тэатра оперы і балета, В. К. Кураўнаў — артыст 1-га драматычнага тэатра, С. М. Харановіч — артыст аркестра Тэатра оперы і балета, Ю. В. Хіраска — артыстка балета, Тэатра оперы і балета, І. А. Станіслаў — артыст 1-га драматычнага тэатра, Л. П. Шылко — артыстка 1-га драматычнага тэатра, Чарнышэўскі рад. І. Г. Бары — кіраўнік хора Дзяржаўнага Філармоні БССР, В. В. Заліва — артыстка балета Тэатра оперы і балета, А. А. Бельскі — таловы хормейстар Тэатра оперы і балета, заслужаны артыст БССР, Н. В. Гурчін — таловы дырэктар Тэатра оперы і балета, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР, В. К. Пукет — салістка Тэатра оперы і балета.

УКАЗ

ПРЭЗІДУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР Аб узнагароджанні ўдзельнікаў декады беларускага мастацтва

За выдатныя заслугі ў справе развіцця беларускага тэатральнага і музычна-
нага мастацтва ўзнагародзіць:

Ордэнам Леніна

1. Александровскую Ларису Пампееву — артыстку Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, народную артыстку БССР.
2. Владимирскую-Малейко Владзіміра Іосіфаўна — артыста Першага Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, народнага артыста БССР.

Ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга

1. Азгура Заіра Ісаакаўна — скульптар.
2. Арончык Юлія Самойлаўна — артыстка Юрэйскага Дзяржаўнага Тэатра БССР, заслужаную артыстку БССР.
3. Арсеніа Арсеніа Дзілісавіча — артыста Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужанага артыста БССР.
4. Багатырова Анастасія Васільевіча — кампазітар.
5. Грыгоніса Генрыха Юр'евіча — артыста 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, заслужанага артыста БССР.
6. Грубе Аляксандра Васільевіча — скульптар.
7. Дзянісавіч Міхаіла Іванавіча — артыста Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужанага артыста БССР.
8. Ермалаев Аляксей Нікалаевіч — мастацкага кіраўніка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
9. Ждановіч-Платонаву Ірыну Фларыянаўна — артыстку 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, заслужаную артыстку БССР.
10. Засекава Пятра Іванавіча — артыста Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужанага артыста БССР.
11. Залатарова Васілія Андрэевіча — кампазітар.
12. Ільініна Аляксандра Канстанцінаўна — артыстка Віцебскага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, народнага артыста БССР.
13. Крочера Майсей Хаімавіч — кампазітар.
14. Лапіна Васілія Філіпавіча — артыста Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужанага артыста БССР.
15. Любана Ісаака Ісаакавіча — кампазітар, мастацкага кіраўніка ансамбля песні і пляскі Беларускага Дзяржаўнага Філармоні.
16. Міровіч-Дунаева Еўсінія Афінагенаўна — мастацкага кіраўніка Беларускага тэатра юнага гледача, народнага артыста БССР.
17. Млодзін Рэвеку Веніямінаўна — артыстку Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужаную артыстку БССР.
18. Малчанова Паўла Сцяпанавіча — артыстка Віцебскага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, заслужанага артыста БССР.
19. Мірская Абрама Барысавіча — мастацкага кіраўніка ў справах мастацтваў пры СНК БССР.
20. Орлова Дзімітрыя Аляксеевіча — артыста Магілёўскага тэатра рускай драмы, заслужанага артыста БССР.
21. Пашкевіч Нікалая Аляксандравіча — мастак.
22. Платонава Барыса Віктаравіча — артыста 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, заслужанага артыста БССР.
23. Раўскага Іосіфа Майсеевіча — рэжысёра-педагога 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
24. Рахленіа Леаніда Ідальевіча — мастацкага кіраўніка 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
25. Рэжысёра-педагога Іосіфа Майсеевіча — артыста 1-га Беларускага Дзяржаўнага тэатра, заслужаную артыстку БССР.
26. Сокала Майсея Барысавіча — артыста Юрэйскага Дзяржаўнага тэатра БССР, заслужанага артыста БССР.
27. Саладоўнікова Аляксандра Васільевіча — намесніка старшыні Камітэта ў справах мастацтваў пры СНК СССР.
28. Сімохіна Еўгенія Каравіча — кампазітар, заслужанага дзеяча мастацтваў БССР.
29. Трэпіль Абрама Ефімавіча — артыста Юрэйскага Дзяржаўнага тэатра БССР, заслужанага артыста БССР.
30. Туранова Аляксей Еўдзіміевіч — кампазітар, заслужанага дзеяча мастацтваў БССР.
31. Усачова Аляксандра Фёдаравіча — мастацкага кіраўніка ансамбля чырвонаармейскай песні і пляскі БАВА.
32. Шлепанава Ілья Юліевіч — мастацкага кіраўніка Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужанага артыста РСФСР.
33. Эйзінава Грыгорыя Барысавіча — партэра дэкады, загадчыка арганізацыйна-інструктарскім аддзелам ЦК КП(б) Беларусі.

Ордэнам „Знак Почета“

1. Абрамчык Таяну Грыгор'еву — артыстку ансамбля беларускай народнай песні і пляскі Беларускага Дзяржаўнага Філармоні.
2. Аляксееву Ларысу Філаўна — артыстку Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужаную артыстку БССР.
3. Алексютовіч Канстанціна Андрэевіча — галоўнага балетмейстара Беларускага Дзяржаўнага Філармоні.
4. Алер Фані Хаімаўна — дырэктара 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
5. Андрэева Міхаіла Нікалаевіча — са-

10. Барысавіч Ольгу Міхаілаўна — рэжысёра Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
11. Васільеву Зінаіду Анатольеву — салістку балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужаную артыстку БССР.
12. Волнава Валенціна Віктаравіча — мастак.
13. Галіну-Александровскую Ольгу Владзіміраўна — артыстку 1-га Беларускага драматычнага тэатра, заслужаную артыстку БССР.
14. Гантмана Аскара Абрамавіча — дырэктара Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
15. Галейзюскага Касцяна Яраславіча — рэжысёра-балетмейстара Беларускага Дзяржаўнага Філармоні.
16. Галаўчыцкі Віктар Якаўлевіч — рэжысёра 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, заслужанага артыста БССР.
17. Дзідзімаву Фані Ісаакаўна — намесніка начальніка Упраўлення ў справах мастацтваў пры СНК БССР.
18. Дзінька Сямёна Вульфавіч — салістка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
19. Друкер Соф'ю Юр'еву — артыстку Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, заслужаную артыстку БССР.
20. Зыдзіча Еўгенія Аляксеевіча — мастак.
21. Зыдзічэва Нікалая Пятровіча — артыста Віцебскага Дзяржаўнага драматычнага тэатра, заслужанага артыста БССР.
22. Златогорава Паўла Самуілавіча — галоўнага рэжысёра Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
23. Кірэна Міхаіла Аркадзевіч — мастак-скульптар.
24. Кроль Ліну Юліевіча — мастак Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
25. Кулагу Сяргея Антонавіча — саліста аркестра Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
26. Курьелова Івана Васільевіча — салістка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
27. Лапата Наталью Карнееву — кі-

Медаллю „За трудовое отличие“

1. Алава Нікалая Ільіча — кампазітар.
2. Астремца Абрама Абрамавіча — саліста аркестра народных інструментаў Беларускага Дзяржаўнага Філармоні.
3. Баранаву Ану Якаўлеву — артыстку хора Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
4. Бары Ісаака Гіршавіча — кіраўніка Дзяржаўнага хора БССР.
5. Барташэвіч Еўгенія Сяргеевіч — артыста сімфанічнага аркестра Беларускага Дзяржаўнага Філармоні.
6. Бездарову Елену Сямёнаўну — канструктара лашаватнай майстэрні Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
7. Белінскую Марыю Сяргееву — артыстку Віцебскага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
8. Бельскага Арона Абрамавіча — галоўнага хормейстара Вілікага тэатра оперы і балета БССР.
9. Бергера Міхаіла Аркадзевіч — дырэктара Беларускага Дзяржаўнага кансерваторыі, заслужанага артыста БССР.
10. Баганаву Надзежду Фёдараву — артыстку балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
11. Бойгена Ісаака Хаімавіча — начальніка планова-фінансавата аддзела Упраўлення ў справах мастацтваў пры СНК БССР.
12. Волнава Грыгорыя Васільевіча — загадчыка грыверна-партульным цехам 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
13. Востонава Нікалая Нікалаевіча — саліста Радзівіліцкага пры СНК БССР.
14. Гаўрылава Веніяміна Васільевіча — рэжысёра-паставішчыка ансамбля чырвонаармейскай песні і пляскі БАВА.
15. Гайдарына-Равінскага Абрама Гершавіча — намесніка дырэктара 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
16. Грубіна Пятра Барысавіча — галоўнага дырэктара Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета, раней узнагароджанага ордэнам «Знак Почета».
17. Гурчына Івана Фадзеевіча — памочніка загадчыка паставішчыка частка Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
18. Ермоліну Ларысу Аляксандраўну — артыстку 1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага тэатра.
19. Жэмер Абрама Ільіча — галоўна-

10. канцэртмейстара Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
20. Жукава Марка Грыгор'евіча — рэжысёра Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
21. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
22. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
23. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
24. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
25. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
26. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
27. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
28. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
29. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
30. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
31. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
32. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
33. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
34. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
35. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
36. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
37. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
38. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
39. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
40. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
41. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
42. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
43. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
44. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
45. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
46. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
47. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
48. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
49. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
50. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
51. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
52. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
53. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
54. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
55. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
56. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
57. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
58. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
59. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
60. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
61. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
62. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
63. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
64. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
65. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
66. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
67. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
68. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
69. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
70. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
71. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
72. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
73. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
74. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
75. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
76. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
77. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
78. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
79. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
80. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
81. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
82. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
83. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
84. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
85. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
86. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
87. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
88. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
89. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
90. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
91. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
92. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
93. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
94. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
95. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
96. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
97. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
98. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
99. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.
100. Заліва Іосіфа Іосіфаўна — артыстка балета Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
20 чэрвеня 1940 г.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
АБ ПРЫСВАЕННІ ЗВАННЯ
НАРОДНАЯ АРТЫСТЫ БССР
НАРОДНАЯ АРТЫСТЫ БССР
АЛЕКСАНДРОВСКАЯ Л. П.

Прысвоіць званне народнай артысткі
СССР народнай артысткі Беларускага
Александровскага Ларысе Пампееву.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага
Савета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
20 чэрвеня 1940 года.

У СОЮЗНАМ СЯЮЗА СССР

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА РАЗВІЦЦЮ МАСТАЦТВА БЕЛАРУСКАЯ ССР

У мэтах стварэння спрыяючых умоў
для развіцця мастацтва Беларускай
СССР Народных Камісарыяў Сяюза
СССР паставілі:

1. Завердзіць да пабудовы
у г. Мінску коштам у 2,5 млн. рублёў.
2. Давольна Камітэту па справах
мастацтва пры СНК СССР правесіць
у 1940 годзе рэканструкцыю будынка
Беларускага Дзяржаўнага кансерваторыі
у г. Мінску коштам у 800 тыс. рублёў.
3. Завердзіць да пабудовы ў 1940—
42 гг. будынак тэатра ў г. Гомелі
коштам у 800 тыс. рублёў.
4. Завердзіць да пабудовы ў 1941—
42 гг. будынак майстэрняў у г. Мінску
для мастакоў і скульптараў коштам у 1
млн. рублёў.
5. Апусціць у 1940 г. Камітэту па
справах мастацтваў пры СНК СССР
дадаткова на капітальнае будаўніцтва па
Беларускай ССР 3 млн. рублёў, з іх
1 млн. рублёў на абсталяванне Вялікага
тэатра оперы і балета БССР у г. Мінску.
6. Перадаць тэатральны будынак Дзяржаўнага
Арміі БАВА ў г. Мінску для
1-га Беларускага Дзяржаўнага драматычнага
тэатра.

АБ ПРЫМРАВАННІ УДЗЕЛЬНІКАў І АРГАНІЗАТАРАў ДЕКАДЫ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА У Г. МАСКВЕ

Союзнаком Сяюза СССР паставілі прым-
раваць удзельнікаў і арганізатараў дэ-
кады беларускага мастацтва ў г. Маскве
прамоўнай прэміяй у размеры месячнага ажа-
дзень — удзельнікі дэкады прамір-
на пудзёўкамі ў дамы адпачынку і сані-
тарыі. (ТАСС).

ДА ВЫНІКАЎ ДЭКАДЫ

Дэкада беларускага мастацтва закончылася. Узровень дэкады ўжо Беларускае Савецкае Саюзаў і Рэспублікі можна павышаць з вялікай перамогаю. Дэкада яшчэ раз усенародна перамагла. Дэкада яшчэ раз усенародна перамагла. Дэкада яшчэ раз усенародна перамагла.

Беларускі народ на дэкадзе паказаў сваю разнастайную таленавітасць, высокую даравітасць у музыцы, у танцах, у песнях, у тэатральным і харавым мастацтве. Мы з'яўляемся свесцім сапраўднага росквіту беларускай культуры. Дэкада паказала, разам з тым, выдатныя перспектывы развіцця беларускай культуры і Беларускага мастацтва ў далейшым.

Беларускае мастацтва азначае вялікай ідэяй змястоўнасцю. У першыя яго ўвагі сталі самыя важныя і хвалюныя стораны жыцця народа, яго мужная барацьба за нацыянальную незалежнасць, яго свабодабольнасць і нявысціг да ўсіх прыгнятальнікаў, яго імкненне да свабоднай, радаснай працы, яго мары аб шчасці, яго любоў да прыроды.

Беларускі тэатр оперы і балета паказаў чатыры спектаклі: тры оперы — «Міхась Падгорны», «Ветка пшася», «У пунях Палесся» і балет «Салавей». Зараз, пасля гэтых спектакляў, мы зможам павышаць сваю культуру і Беларускае мастацтва, створан нацыянальнае беларускае мастацтва.

У Беларусі ёсць оперныя кампазітары. Масквіцы з вялікім задавальненнем слухалі вялікі дасціпны, поўны такой лямбачнай прыжы, такога вялікага драматычнага напружання, музыку кампазітара Цімоха, моё асабліва ад багатай народнай мелодыі оперы Туранкова. Пасля паспяховага паказу опер «Міхась Падгорны» і «Ветка пшася» ў Маскве абодва гэтыя кампазітары несумненна яшчэ з большым творчым запалам возьмуцца за стварэнне новых беларускіх оперных твораў. Радасна было наглядзець, паспех, які выйшаў на долю Багатырова, наглядзець оперу «У пунях Палесся», і Кроншэра, стварыўшага музыку да балета «Салавей». Гэта іх першыя творы, паставлены ў тэатры. Маладыя кампазітары паказалі сваё майстэрства.

Беларускае опера мае моцны састаў саістаў, асабліва выдатныя жаночыя галасы. Народная артыстка Л. П. Александровская з'яўляецца выдатнай артысткай савецкай опернай сцэны. Артысты Засецкі, Млодз, Ляпіс, Арсенка — заможныя таленавітыя спевакі. Добрая дзяўчына ў артыстаў Друкер, Дзяніска, Цімаха, Мельнікаў, Валюша і многіх іншых. Ва ўсіх оперных паказах сябе хор, кіруючы хормейстрам тэатра А. А. Бельскага. Задзяна і на добрым прафесіянальным узроўні гукаў аркестр пад кіраваннем дырыжораў Грубін і Шнейдэрмана.

Беларускі балет паказаў вялікую тэмперэнтнасць і безумоўную даравітасць сваіх саістаў, іх вялікія сцэнічныя майстэрства. У балете «Салавей» асабліва ўдалася народная танца, дзяўчына на ўзровень прафесіянальнага балетнага мастацтва. Спектакль гэты цікавы таксама сваім пафасам, рамантычнасцю, змястоўнасцю, якія імкнуліся надань кожнаму танцу таленавіты пастапоўшчыкі гэтага спектакля А. Н. Ермалаў. Аваляццё тэхнічнай класічнага танца дапаможа балету падняцца на яшчэ больш высокую ступень.

Хочацца звярнуць увагу тэатра і аўтараў на неабходнасць больш разнастайнага рэпертуару. Да гэтага часу глядзельнікі беларускіх кампазітараў былі накіраваны пераважна да мінулага. Сучасная тэматыка, сацыялістычнае будучыня, новыя адносіны людзей не атрымалі яшчэ адлюстравання ў беларускай оперы. І гэта, вразумела, сур'ёзны недахоп.

Трэба дабіцца большай разнастайнасці і ў музыцы.

Першы Беларускі Дзяржаўны драматычны тэатр, які прымаў удзел у дэкадзе, за кароткі час заваяваў гарачую сімпатыю ў маскоўскай артыстычнай грамадасці і глядзельні. Яго спектаклі прайшлі з велізарным поспехам. Ніякага неадпаведнага крытыкі называлі гэты тэатр многабацтвам. Гэта зусім зладжаны арганізм, які мае 20-гадовую гісторыю і мае буйнейшыя майстэрства тэатральнага мастацтва. У выкананні гэтага тэатра першы перш за ўсё ансамбль, вялікая сыгранасць і ўзаемадзейнасць актараў, адзінае выкананне, высокі ўзровень тэатральнай і акторскай культуры, прастата і жыццёвасць сцэнічных паводзін актараў, перамагучасць і псіхалагічная паглыбленасць у распрацоўцы вобразаў, прайзвісць і пачынае акторскай іры, — усё гэта дазваляе назваць Першы Беларускі драматычны тэатр таленавітым вучнем МХАТ, успрымаючым яго лепшыя традыцыі.

Калектыву Першага Беларускага драматычнага тэатра асабліва вырас за апошнія год. У час дэкады агульнае прызнанне заваявалі народныя артысты БССР: Владимирскі і Глебаў, заслужаныя артысты Радзюка, Ждановіч, Ражэка, Грыгоніс, Платонаў, маладыя артысты Барановіч, Шахмат і іншыя. Майстры беларускай сцэны паказалі вялікую разнастайнасць, выдатную здольнасць сцэнічна пераўвасаблення. Владимирскі з вялікім майстэрствам выказаў вобраз распуснага і пошлага Івана Казаміра ў «Апошнім» М. Горькага, вобраз прайздзея, шкодніка Абабуркі ў «Падбелі воўка» З. Самуйленкі і зусім прайздзея вобразы вучня Тугілі ў камедыі «Хто смеяецца апошнім» і заўзятага ворага Харкевіча ў «Падбелі воўка». Хочацца адзначыць артыста Ждановіча, які да глыбінні разнастайнасці сцэнічных вобразаў дадаў гледачу сваё шчырасцю і неаддасцю.

Тэатру трэба паждаць умацоўваць, прадоўжыць сваю творчую сувязь з МХАТам і пастойліва працаваць над павышэннем творчай культуры калектыва.

Радзе масквічоў Беларускай драматургіі. Кандрат Крапіва даў тэатру дзве вельмі цікавыя п'есы — «Партызаны», п'есу поўную рамантычнага пафаса, у якой вельмі добра напісаны вобразы партызан, адначасова мужнасцю і свабодалюбінасцю беларускага народа, і вострую камедыю «Хто смеяецца апошнім», у якой вельмі трапіна ахвачаны характары і знешнія сцэнічныя палажэнні, вострае сатырычнае жэста. У Крапіва асабліва выдатна — гэта жэста гаварыць, аб тым, што ён паказвае, вялікае майстэрства ў паказе нацыянальных рысаў і якасцей беларусаў, у пачаты сапраўднага юмору. Таксама трэба адзначыць спектакль «Падбелі воўка» многабацтвам, але дачасна памерскага драматурга Самуйленка.

Напоўню яшчэ аб такіх пісьменніках-драматургах, як Глеба, Броўка, Клімковіч і іншыя. Беларускае драматургія мае ўжо свае кадры, карыстаючыся якімі тэатры Беларусі ствараюць цікавыя спектаклі.

Высокую апаўку атрымала выстаўка выдатнага мастацтва Беларусі. Радуюць узровень за апошнія год жыццёвы Пашкевіч, Зайнаў, Манасзон, Дакальска, Піхановіч, Давідовіч, скульптары Азгур, Глебаў, Гробо, Арлоў. Усе яны аб'яваюць выдатную будучыню беларускім жыццю і скульптурцы. Асабліва рыса творчасці беларускіх мастакоў у тым, што яны жывуць адзінымі мыслямі і пачуццямі са сваім народам. Усе падзеі, хвалюныя народ, яго сваты, яго перамогі знаходзяць адлюстраванне ў творах беларускіх мастакоў. Праўда, і тут часта пачытае мастакоў звернуць ў мінулае. Зусім неадпаведна працуюць таварышы над сюжэтам з сучаснага калгаснага і гарадскога жыцця, жыцця Чыронай Арміі, жыцця на граніцы.

Сістэматычная партыйна-палітычная работа сярод мастацкай інтэлігенцыі і ўвага кіруючых партыйных і савецкіх арганізацый Беларусі да выяўленчага мастацтва безумоўна павысілі мастацкую якасць твораў і цікавасць да вышэйшых тэм. Зарукі гэтаму — рыхтуючыся зараз адказнае выстаўка, тэма якой — «Ленін і Сталін — арганізатары беларускай дзяржаўнасці».

Заклучны канцэрт дэкады беларускага мастацтва дэманстравалі ўсе багаты і прасачныя музыкі, танцаў і беларускага арганіста. Даступнасцю, меладыйнай напеўнасцю, эмацыянальнасцю адначасова народныя беларускія песні, апрацаваныя беларускімі кампазітарамі Любанам, Шчаговым, Туранковым і іншымі, і творы, напісаныя Чуркіным, Сяміхіным, Алашым, Івановым.

Зразісць і сапраўдным густам пранікнуты беларускія танцы. Побач з прафесіянальнымі ансамблямі з велізарным поспехам выступілі лепшыя калектывы мастацкай самадзейнасці. Прафесіянальнае і самадзейнае мастацтва Беларусі ідуць адным неразрывным фронтом. Гэта факт вялікага палітычнага і культурнага значэння. Ён гаворыць аб высокай культуры беларускага народа, аб тым, што ў народзе толькі вялікія рэзервы будучых майстраў мастацтва, растуць новыя выдатныя таленты.

Панор адна з важнейшых задач Беларускага мастацтва — стварыць свае кіруючыя творчыя кадры. Трэба адарваць таленавітую моладзь для накіравання ў тэатральныя інстытуты, для адукацыі ва Усеагульнай Акадэміі мастацтваў. Трэба на-сапраўднаму працаваць над выхаваннем добрых кадраў у Беларускай кансерваторыі і балетным вучылішчы. Трэба знайсці маладых адароных рэжысёраў, балетных майстраў, дырыжораў і накіраваць іх на стажыроўку ў буйнейшыя тэатры краіны.

У Беларускага мастацтва — выдатная рэчаіснасць. Паждаем яму яшчэ больш выдатнай і радаснай будучыні.

А. САЛАДОВІКАУ,

нам. Старшыні Камітэта па справах мастацтваў пры СНК СССР.

НА ЗДЫМКУ: скульптура Іосіфа Вяснянкіна Сталіна работы заслужанага дзеяча мастацтваў БССР З. І. Азгура.

Ва славу любімай радзімы!

Ад усяго душы вітаю таленавітых прадстаўнікоў Беларускага народа — артыстаў, мастакоў, музыкантаў.

Дэкада Беларускага мастацтва ў Маскве сведчыць, як высока паднялася культура Беларускага народа, які пад кіраваннем партыі большэвікоў у дружнай сім'і народаў СССР будзе сваё радаснае, шчаслівае жыццё. Толькі дзякуючы партыі Леніна — Сталіна ў мінулым адсталая і паднявольная Беларусь за год савецкай улады дабілася вялікіх поспехаў ва ўсіх галінах гаспадаркі, навукі, літаратуры і мастацтва. Дэкада — гэта наша ўсёагульнае свята.

Я слухаў першую беларускую оперу «Міхась Падгорны» і радаваўся вашаму поспеху, дарэгі таварышы артысты. Опера «Міхась Падгорны» зрабіла на мяне вельмі добрае ўражанне. Поспех оперы закляпочае перш за ўсё ў тым, што гэты выдатны твор Беларускага мастацтва ўсім сваім карнірным глыбока звязан з народнай творчасцю. Фальклор, які жыццёва вільгаць, прасачасца крозь музыкальную ткань.

У оперы захаліла свежасць і глыбіню народнай творчасці. Аб гэтай цудоўнай невячаральнай крыніцы, на жаль, часта забываюць работнікі мастацтваў. Творы мастацтва, насычаныя народнай творчасцю, будуць жыць тысячгадоўмі, бо народная творчасць бессмертна.

Ад усяго сэрца вітаю беларускіх майстраў мастацтва

У дні дэкады ў сталіцы нашай любімай радзімы мы яшчэ раз змаглі перамагчы, як высока паднялася культура Беларускага народа. На дэкадзе ярка прадэманстраван выдатны росквіт мастацтва Рэспублікі. Асабліва мне падабаецца тое, што ў сваіх творах беларускі мастак паказвае гераічную барацьбу народа супроць прыгнятальнікаў. Такім выдатным творам з'яўляецца ў прыватнасці опера «У пунях Палесся». У ёй адлюстравана старонка з падаўнага мінулага Беларусі, гераічная барацьба супроць непаўнага польскага панства.

Вобразы Дзеда Тараса, Андрэя, Кузь-

ра зрабіла на мяне вельмі добрае ўражанне. «Міхась Падгорны» — гэта ў поўным сэнсе слова выдатны твор мастацтва, які рысуе нам лепшы прадстаўнікоў народа і яго самога ў вельмі цёплым, прычымных тонах.

Хачу адзначыць выдатную ігру народнай артыстыцы СССР Л. П. Александровскай. Яна сапраўды атароўвае сваім прыемным голасам і выдатным драматычным талентам.

Рад вашаму поспеху і яшчэ раз жадаю работнікам мастацтваў БССР многіх творчых перамог на славу нашай любімай сацыялістычнай радзімы.

О. І. ГАРАДАВІКОВ, генерал-палкоўнік, ордэнаносец.

НАРОДНЫ СПЕКТАКЛЬ

На высокім узроўні стаіць рэжысёрская работа ў гэтым спектаклі. Яго пастапоўшчы глыбока ацудзі народнасць оперы і змаглі ўвасобіць яе ў яркіх прайзвісках вобразаў. Велізарнае ўражанне пакіла народная артыстка СССР і БССР Александровская. У яе цудоўны голас і вялікае сцэнічнае дараванне. Вельмі добры астаўня выканавы, асабліва Ляпіс, Мурман, Дзяніскаў.

Вялікім тэмпераментам адзначаюцца танцы. Масква гарача апладыравала эрзаму мастацтва, якім парадаваў нас беларускі тэатр.

А. Н. ТАЛСТОЙ.

СВЯТА СОВЕЦКАЙ КУЛЬТУРЫ

Кожная дэкада нацыянальнай культуры радуе нас багатым і незвычайным росквітам талентаў. У дні дэкады Беларускага мастацтва масквічы азнаемлілі з трыма операмі і балетам. У гэтых операх радуе раней за ўсё іх самастойнае мастацкае значэнне. Усе оперы ўдаюць вялікай напеўнасцю, меладыйнасцю і адзінадушна высокай опернай тэхнікай. Гэта сведчыць аб такім творчым росце Беларускага мастацтва, аб якім, відама, ніхто не мог марыць да рэвалюцыі.

Для нас, работнікаў савецкага мастацтва, гэта дэкада, як і ўсе папярэднія, мае яшчэ і сваё асабае значэнне. У дні дэкады абыякава ўзмагнае ўзагацненне мастацкім каштоўнасцям, своеасаблівы абмен вопытам работнікаў нашага мастацтва, ствараючых на розных мовах адзіную савецкую сацыялістычную культуру. Мне асабліва прыемна гаварыць аб спеваках, дырыжорах, аркестры, хоры і балетнай групе Беларускага тэатра оперы і балета, таму што чатыры год таму назад, прыхаўшы на гастролі ў Мінск, я выступіў ў Беларускай оперы разам з многімі беларускімі спевакамі, якія зараз сталі вядомымі масквічам. Маючы магчымасць параўнаць, я раз канстатаваў агульны значны рост усяго калектыва, асобных спевакоў, аркестра, хора і балетнай групы. У першую чаргу неабходна сказаць аб выдатнай павышэнні Беларускага опернага тэатра, народнай артыстыцы СССР Ларысе Памісеевай Александровскай, якая ўдае вельмі прыгожым голасам. Яна паказала сабе ў час дэкады, як артыстка вялікага даравання.

За гэтыя год Беларуская оперная сцэ-

на вылучыла значную групу выдатных спевакоў. Сярод іх трэба назваць артыстаў С. Друкера і Р. Млодз, артыстаў І. Валюша, М. Дзяніска, В. Каліна, М. Мурманова, Таланкіна.

Неабходна таксама адзначыць, прышоўшы ў беларускую оперу артыста Вялікага тэатра Саюза ССР Ляпіс, Засен Арсенка з дастойным пацвердзіў чэсць Беларускага нацыянальнага мастацтва.

Маладымі калектывамі тэатра з'яўляюцца яго хор і аркестр. Чыстая інтанацыя хора, яго добрая гучнасць дазваляе гаварыць аб ім, як аб шчыльным, растучым лектыве, які мае вопытны і добрых раўнікоў, у прыватнасці, галоўнага хормейстра тэатра Бельскага.

Галоўны дырыжор Грубін, вопытны мастар, нямае садынічаў творчому росквіту аркестра. Значна вырас за гэты год дырыжор М. Шнейдэрман. Пад іх кіраваннем аркестр у час дэкады выйшў з атакі высокага ўзроўню музычнай тэхнікі і мастацкай культуры, да ўладання вышэйшымі якімі павінны імкнуцца ў далейшым.

У балетнай групе опернага тэатра ёсць многа таленавітай моладзі. Заслужаны артыст РСФСР і народны артыст БССР Ермалаў несумненна садынічаў росквіту балетнага калектыва.

Мне хочацца адзначыць яшчэ рых і мастацкага кіраўніка тэатра Шленіна, галоўнага рэжысёра Златогорава, галоўнага балетмейстара Музера, якія збеглі выдатны мастацкі поспех дэкады.

Н. ОЗЕРАУ, народны артыст РСФСР, ордэнаносец.

Рад поспеху беларускага народа

Дэкада Беларускага мастацтва ў Маскве, як і ўсе папярэднія дэкады, з'яўляецца вялікім святам народаў СССР, вялікай дэманстрацыяй поспехаў Беларускага народа, які ён дасягнуў за год сацыялістычнай улады пад кіраваннем вялікай партыі Леніна — Сталіна. Паказаныя дэкадай беларускіх тэатраў, дыржаўнай філармоніі і самадзейных мастацкіх калектываў ярка сведчаць аб пладатворных выніках рэвалюцыі-стаўлінскай нацыянальнай палітыкі.

Мне, як і ўсім працоўным Масквы, вельмі радасна было глядзець работу беларускіх тэатраў. Нельга не радасна гэта іх вялікім поспехам, якіх дасягнуў беларускі народ на фронце мастацтва. У кожным дэкадным спектаклі гэта вельмі рэальна прыкметна. Спектакль Першага Беларускага драматычнага тэатра «Хто смеяецца апошнім», на якім я прысутні-

чаў, праходзіў пад безупынным апладыментам.

Хочацца адзначыць, што названы спектакль і на мяне асабіста зраў вельмі прыемнае ўражанне. У спектаклі паказаныя паказаны людзі, едка высе на пачынаюцца ворагаў і падхаліма спектакль поўнае гучы на адрасу карыстаў, дурушнікаў. Мова камедый вельмі прыгожая, поўна мурасі, намага юмору. З майстэрствам выконваюць артысты ўсе свае ролі.

Ад усяго сэрца вітаю беларускі народ яго артыстаў, паказаных у Маскве рыхіў квіт Беларускага мастацтва, і жадаю новых вялікіх поспехаў.

Васіль Міхайлавіч МЕШКОУ,

Герой Савецкага Саюза, слух Вайскай Акадэміі імені Фрунзе.

Новая скарбніца культуры

Кожная дэкада мастацтва нашых брацкіх рэспублік адкрывае нам новыя і новыя скарбніцы культуры народаў Савецкага Саюза. Такое акрыццё прынесла і дэкада Беларускага мастацтва ў Маскве.

Опера «Ветка пшася» ўсё пабудавана на выдатнай народнай тэрыцы. З народным мастацтвам звязан і балет «Салавей». Хвалюючы гледача патрыятычнай оперы, поўная высокая гераічнай страці — «У пунях Палесся» і «Міхась Падгорны». Мне думаецца, што пры аднаўленні работы пад спектаклем опера «Міхась Падгорны» можа быць паказана на сцэне маскоўскіх оперных тэатраў.

Народнасць забяспечвае маладому Беларускаму мастацтву імклівы тэмпы развіцця. Разнастайны народ стварае сваё сапраўднае нацыянальнае мастацтва.

Малады таленавіты кампазітар аўтар оперы «У пунях Палесся» Багатыроў грунтуе сваю творчасць таксама на народ-

най песні. Народнасцю прасякнуты паказаны маскоўскаму гледачу п'есы беларускіх драматургаў.

Таленавіта распрацавана складаная драматычная сітуацыя ў п'есе «Падбелі воўка» Самуйленка.

Вельмі цікава Беларускае драматычнае тэатр прыхаў да сабе ўвагу тэатраў ўсёго Савецкага Саюза, нашых крытыкаў.

Беларускім дэкадам мастацтва тэмпа звязана з лепшымі драматычнымі рускімі тэатрамі. Моцная дружацкая сувязь паміж дэкадамі мастацтва брацкіх рэспублік — залог далейшага росквіту ўсяго савецкага мастацтва.

Беларускае мастацтва ўзабагачае мастацтва ўсяго Савецкага Саюза новымі народнымі вобразамі, новымі мелодыямі, свежымі ясеннімі кветкамі.

К. ТРЭНЕУ,

драматург, двойчы ордэнаносец.

З новым творчым поспехам

Дэкада Беларускага мастацтва ў Маскве закончылася. Думка грамадасці сталіцы адзіная: дэкада прайшла на вельмі высокім мастацкім узроўні. Што забяспечыла поспех дэкады? Думаю, што не памылюся, калі скажу: сазнанне велізарнай адказнасці, дружная спайка калектыва і жадаю адань усе свае сілы гэтаму сур'ёзнаму экзамену. Работнікі мастацтва дэкада не была ўспрынята, як «кампанія», а гэта была сур'ёзная, класіфікацыя работа, пераглед вельмі многіх тэатральных навываў, велізарнае гарэнь, каб зрабіць як можна лепш.

Драматычны тэатр прывёз на дэкаду чатыры спектаклі; з іх два ўжо даў ігралі ў Мінску і атрымалі прызнанне грамадасці. Не глядзячы на гэта, з вялікім удзімам працаваў калектыв на «чыстай» гэтых п'ес.

Мне было вельмі радасна працаваць надрыхтоўчым перыяд. Мы жылі сапраўднай дружнай сям'ёй. Я з любоўю ўсё мінаю час, які мяне звязваў з гэты таленавітым калектывам.

Адначасова па ўсіх спектаклях стройны ансамбль. А яго-ж можна было да сцягнуць толькі таму, што лозунг «у тэатры важна ўсё і няма дробных ролей а кожны выхад на сцэну ёсць важная падзея» быў вельмі добра ўспрыняты калектывам, і ён дапамог бліснуць у сталіцы добрай сыгранасцю ў «Партызанах» і «Падбелі воўка».

Як рэжысёр-педагог тэатра, я сустрэў самы прыяны прыём, мне было вельмі лёгка дагаварыцца п любым пытанню. Першы этап работ закончаны ў Мінску. Пачаўся другі адказны момант. Калектыву выехаў у Маскву. Нарэшце доўгачаканая, любімая на ша цудоўная сталіца. Першы спектакль ўваляванне за кулісамі. Першае пытанне — навокім зразумела Беларускае мова Спектакль пачаўся. Мова аказалася эразумелай і дарогай кожнаму знаходзячомуся ў глядзельнай зале. Авапны выклікаюць намыслыя народным юмарам ролі кі дзеда Вадзіма. Спектакль праходзіць вялікім поспехам. Ужо з другога спектакля ёсць у гледача свае любімыя актёры.

Імёны Владимирскага, Глебава, Ждановіч, Радзюка, Галіна, Ражэка, Платонава, Барановскага, Грыгоніса становіцца на вельмі вядомымі ў Маскве. Ужо ідуць размовы, што неабходна паглядзець Ждановіч у «Апошнім», што гэта вельмі яркае дараванне. Чакаюць у новых ролях Владимирскага, Глебава.

Першы выпадак, які павінен зрабіць тэатр пасля дэкады, гэта абавязковае захаванне адзінага метада актёрскага выканання. Радасна была работа з калектывам, радзе яе заваршэнне. Мне асабіста пажадаць Першаму Беларускаму тэатру захаванне дух і творчы ўдзім, які прыбег да вялікай перамогі.

І. РАЕУСНІ,

рэжысёр МХАТ імені Горькага.

НА ЗДЫМКУ: фінал першага акта балета «Салавей» (музыка М. Кроншэра, дыржа Ю. Сяміскага і А. Ермалава).

Фот. В. Верпера (фотарэка В. В. ТА).

ЗАКЛЮЧНЫ КАНЦЭРТ ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА ў МАСКВЕ. НА ЗДЫМКУ: вядомы хор выконвае паэму аб Сталіне (музыка кампазітара-ардэнаносца Н. Н. Пчэголова, тэкст А. Рукава).

РАДАСНАЯ ПЕРАМОГА

Мне ўспамінаюцца словы аднаго старога беларускага паэта Францішка Багушэвіча: «Ох, дайце мне смых, каб заўсёды граў, хаця-б сам я энк, абы голас даў, каб такі голас чуць на ўсёй зямлі, дзе людзі жывуць, дзе даўней жылі».

У гэтых словах выявілася і трагічная праўда аб волі, словы аб цяжкіх пэніх беларускага народа, аб яго мінулым жыцці. Паэт жыў даўным-даўно. Народ быў залучаны ў лапці перакай пыволі, залучана была яго песня, яго жыццёе мастацкае слова. Свабоднае сэрца яго прагнула залатой долі, светлай волі. Прайшлі дзесяці год. Вялікае палітычнае рэвалюцыйнае лапці пыволі. Пра-палібы народ расправіў свае плечы, шырока ўдзьмуў. Жывой крывінай забурліла творчасць народа. Прайшло 20 год. Нашча жыццё не пазнае. Прайшло 20 год, і спойнілася некавечная мара народа. Жывая ява пераўзыхляе гэтыя ма-ры, жывая ява пераўзыхляе ўсё тое, аб чым думаў народ, да чаго імкнуўся ён у сваіх казках, пэнях, спраччальных легендах. У сённяшнім вясняні стаіць дні чужым мы туніцы пэні ўсёх народаў нашай вялікай радзімы. У гэтым туніцы і шчаслівым хоры чужым мы голас свайго народа.

Беларуская песня, якая нарадзілася калісьці ў шалёце зялёных дубоў, у го-мале густога бору, якая ўзбала ў сьве перацінчатым галасам вяснянай ручайні, ціхае злучанне нашых рэк, узнесуць пэ-ню жаўранкаў, цудоўны голас палыхае званочкаў — гэта песня грывіць зарод па ўсёй савецкай зямлі.

Яна даліца да Масквы, яна вітала рубінавыя зоры, у Крамлі яе слухалі, яе га-равае прывітанне гераічнага беларускага народа. Беларускі мастацтва апладра-ваў таварыш Сталін.

Ашчасліўным, радасным прыехалі з Масквы нашы артысты, мастакі, кампазі-тары, пісьменнікі. Докада беларускага ма-стацтва акрылі іх сілы на новыя твор-чыя перамогі.

М. ЛЫНЬОУ.

МАСТАЦТВА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА РЭАЛІЗМА

Непераадзімая воля беражы, праз выкі прычэплены і бедства, пранесці сваё вы-датнае мастацтва, як святчанне пеліза-най духоўнай магутнасці народа — вось адна з найбольш хваляючых асаблівасцей выяўленчага мастацтва ў Маскве.

Асноўны лейтматэў выяўкі — гэта пачуццё вялікай радасці народа, заава-шага сваё права на свабоднае, светлае жыццё.

Выстаўка радуе і хвалюе не толькі на-ўдасцю вялікай колькасці таленавітых твораў, якіх гавораць аб асаблівасці адо-расці асобных майстраў Беларусі. Гэтая выстаўка расказвае і паказвае вялікую плыню новых, мадрых, разнастайна адо-рых прыродаў, умелых жывапісцаў, ро-бючых выяўкі, сур'ёзны і кантоўны ўка-л у скарпіну выяўленчага мастацтва, усёе мастацтва нашага Саюза.

На выстаўцы мы, масквічы, не толькі сустракаемся з таленавітымі, адо-расці брацкага нам народа. Тут мы я-на бачым, як наогула плына, багата, раз-настайна квітне і магне выяўленчае ма-стацтва нашай свабоднай краіны пад ла-скавым сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

Агульны высокі прафесіяналізм ўро-вень выстаўкі, спарожнітва здохых май-строў з таленавітым мастацтвам, выра-слым і выхаваным літаральна за апошнія год, затрудне і нават робіць непатра-бны імгненны пераход маючыхся асобных мастацкіх работ, якіх захаваліся сваёй тэхнічнай умеласцю, астрай свайго па-чутця сучаснасці, багачем сучасных сюжэтаў, умелым та-казань жыццё ў хва-лючых вобразах, у багаты казарты, у дынамічнасці кампа-зіцыі, якіх хвалюць любоўю да радзімы, народа, яго гісторыі, яго прыроды, міну-лага і сучаснага.

Вядома, гэты вя-лікі і беспрэчынны по-сх беларускага выяўленчага мастацтва, прымаючы ўсёе маскоўскае мастацкае гра-мадства, не знімае «з парадку дня» тых велізарных і адказных задач, якіх стаіць і перад мастакамі Беларусі і перад усімі мастакамі нашай вялікай краіны.

Гэтыя задачы — даўнейшае павышэнне прафесіянальнай якасці нашых работ, да-лейшае паглыбленне і разнастайнасць на-шай тэматыкі, даўнейшае паглыбленне ты-пичнай паўнаты і астрай мастацкіх воб-разаў, агульнае павышэнне жывапіснай і казартнай старані твораў — стаіць перад усімі савецкімі мастакамі і яны, вядо-ма, не павінны ні на хвіліну выпасці з увагі і мастакоў Беларусі.

Сёнешні поспех беларускіх мастакоў на маскоўскай выстаўцы, радасная дэман-страцыя іх таленавітасці, іх творчага ін-тузіўна, іх волі да старанна работ, да-стойных вялікай Сталінскай эпохі — леп-шае свідарэнне і лепшы залог таго, што наступны паказ беларускага жыва-піснага майстэрства парадзе нас, маскві-чоў, і разам з намі ўсёх любячых са-праўднае вялікае мастацтва, новымі пэ-сэнамі і новымі творчымі ўчытамі.

Тое, што мы бачым сёння на выста-ўцы мастакоў Беларусі, гаворыць аб тым, што толькі ў нашай краіне, у нашу эпо-ху можа квітнець і развівацца вялікае мастацтва сацыялістычнага рэалізма.

А. М. ГЕРАСІМАУ,
мастан-ардэнаносец.

МАЕ ПАЖАДАННІ

Выдатная і радасная дэманстрацыя ў пэнтры Саюза дасягненні мастацтва на-цыянальных рэспублік. У гэтыя дні з асаблівай сілай адчуваеш жыццёвую праўду ленынска-сталінскай нацыяналь-най палітыкі. Штодзённая праца маста-ка ў гэтыя дні становіцца патхнячай на даўнейшае свата.

Адным з такіх свят была дэкада бела-рускага мастацтва ў Маскве. Яна рас-крыта багата, разнастайна. Мы бачылі выстаўку жывапісу, скульптуры і графі-кі, мы бачылі спектаклі драмы, оперы і балета, чулі паэты. Маскоўскія газеты штодзённа друкавалі справаздачы аб спектаклях. Для мяне было нечаканай радасцю прызнаць, што Беларусі ў такі кароткі тэрмін змагла стварыць нацы-янальную оперу і балет.

Мне, старому другу і работніку бела-рускай культуры, было асабліва рада-сна слухаць добрыя водзвы ад многіх пра-стаўнікоў маскоўскага мастацтва і літа-ратуры, якіх азначалі глыбокую шчы-расць беларускага мастацтва, яго ан-тымізм. Здыўляла мяне палкая тэмпера-ментнасць масавых плясак і пэсень. У прыватнасці, пэсень балета адначалі, як маючы ўжо ўсёахопнае значэнне.

Выдатная выстаўка выяўленчага ма-стацтва, на якой першае месца, на мой погляд, займае графіка. Разнастайная тэхніка беларускіх графікаў ставіць іх на ўзровень лепшага, што намі на сё-

нешні дзень створана. Пажадана толькі, каб беларускія графікі пярэй і больш свабодна скарысталі сваё майстэрства, расправілі тэматыку, правілі ініцыяты-ву ў выданні альманаха графікі і літа-графіі.

На другое месца я паставіў-бы драў-ляную скульптуру. Яна можа атрымаць велзарнейшае развіццё ў Беларусі, ба-гатай лясамі. Гэта сапраўднае народнае мастацтва, маючае магчымасць з выста-вачнага зала перайці ў каласы і ўпры-гожыць будынкі грамадскага прызначэ-ня як знадворку, так і ўнутры.

Я глядзеў у тэатры балет «Салавей». Сіла гэтага балета ў тым, што ён астаецца на глыбокай народнай глебе, у спалучэнні з даўняй традыцыяй.

Беларускія оперы слухаюцца добра. Мне хапалося парайці і кампазітарам і лібрэтыстам у даўняй работах даваць больш прастору чыста нацыянальнаму боку.

Побач з операй стаіць драматычны та-атр, які мае поспех як у драме, так і ў камедыі.

Не магу не ўпамінуць аб паэзіі. Неза-бытнае ўражанне пакінуў вечар у лаге-рах, куды вызіжжалі амаль ва ўсім са-ставе беларускія паэты і пісьменнікі. З велзарным поспехам выступалі яны перад выключна ўважлівай аўдыторыяй.

Радаснай нагоды быў выхад новай кнігі Якуба Коласа «Над сталінскім сон-цам», назва якой як-бы сімвалізуе асо-боўную ідэю ўсёй дэкады беларускага мастацтва.

Хоць і пажадана ўсім работнікам ма-стацтваў Беларусі яшчэ большага ўва-му і рэскаіту, шчы-ра болейшай смеласці ў выражэнні сваіх ідэй і пачутцяў і поўнага перадавання некаго-рых тэхнічных неда-хопаў.

Паэт

Сергей ГАРАДЗЕЦКІ.

НАША ШЧАСЦЕ, НАША РАДАСЦЬ

У стаіны нашай дарогай і любімай сацыялістычнай радзімы мы выступалі пе-рад нашым бацькам і настаўнікам вялікім Сталіным і яго саратнікамі. Мы былі ў Крамлі на прыёме ўдзельнікаў дэкады. Усё гэта напаўняе нашы сэрцы невяч-зальным пчаснем і радасцю. Ціжка нам выразіць простымі словамі ўсё тое, што перажывалі мы ў гэтыя дні.

Зусім нядаўна, менш тады таму назад, мы былі бязспраўнымі людзьмі. У былой пракратай панскай Польшчы беларусы бы-лі пазбаўлены права на сваю родную мо-ву, на родную песню. У нашых вёсках гукалі пэні сумнай горкай долі.

Жыць свабодна, пчасціва мы пачалі толькі з моманту, калі гераічная Чырво-ная Армія вызвала нас ад іго польскіх памешчыкаў і капіталістаў.

І вось мы ў Маскве. Усё, нам здаецца, адбываецца, як у казцы. Мы бачым пры-гожыя вуліцы і дамы. Ёдем на метро і не верым, што магчыма такая прыго-жасць. Масква, як родная маці, прыняла нас. Усёе перад намі гасцінна адчы-няюцца дзверы.

З радасным хваляньнем мы пелі нашы пэні на заключным канцырсе. Слухачам асабліва спадабалася частушкі «Нам прые-сла Масква падарэпацца». Кожны з нас сцяваў і глядзеў у бок, дзе сцяваў родны бацька Сталін са сваімі вернымі саратні-камі. У нашых пэнях мы перадавалі Сталіну сардэчны дзякуй ад вызваленага беларускага народа.

Кожны дзень прабывання ў Маскве для нас незабыўны. Але ніколі не згадзіцца ў нашай памяці дзень прыёму ў Крамлі. Сыны і дачкі вызваленага народа, мы ся-дзелі блізка з такімі вялікімі, дарогімі людзьмі, побач з нашым любімым Сталі-ным. Мы віталі іх, з сэрца вырываўся самы пчэпны словы любові і аданасці.

Удзельнікі хора сяла Вялікае Па-дэска, Баранавіцкай абласці: ОЛЬГА ПРАНЕВІЧ, ВАСІЛІ ПЕ-ТУХ, ФЕДОР ПРАНЕВІЧ, НІНА ДУБРОВСКАЯ, ІВАН ПАНФІЛ, МАРЫЯ СМАРШЧУК, АЛЯКСЕЙ ІВАНОВСКИ.

Песня і праца

Быў час перапынку. Дзяўчаты сабра-ліся ў круг і запінулі песню. Гэта была вельмі палчотная, лірычная, задушная песня. Яна расказвала аб любові, аб друж-бе і вернасці. Потым адна дзяўчына за-спявала баявую, радасную песню. І ўсе хорам падцігнулі. Здавалася, песня высо-ка ўзнялася ў неба, як горны арал, і кружыла над зямлёй, паказваючы лю-дзям сваю прыгожасць, сваю веліч і сваю сілу. Гэта, гэта была песня вялікай сілы і вялікага тэмперамента. Песня аб Сталіне.

Да дзяўчат неспрыжметна палішоў ма-ладзі чалавек невисокага росту з смя-ротнымі вачыма і высокім лбом, у поў-важнім касцюме. Ён абходзіў поле і па-чуў сьпеў дзяўчат. Падшоў паглядзець — хто тут спявае. Ён нічым не выдаваў сваю прыемнасць. Яму нават хацелася, каб ніхто яго не заўважыў. Няхай сабе сцяваў. А ён пастаіць вольна і будзе слухаць.

Адна дзяўчына прыкметна прысутнасць маладога чалавека. Відав, яна яго веда-ла, таму ўсміхнулася, прывіталася кіўком галавы, не перарываючы сьпева. Потым яна сказала:

— Вы што-ж, сачыце за намі ўдзума-лі?

— Навошта сачыце. Пачуў здалёк пе-ню і воль прышоў паглядзець, якія гэта заслужаныя артысты рэспублікі паказ-ваюць сваё валаўнае майстэрства.

— Сорамна вам смяцца з нас, — жаргуючы заўважыла адна дзяўчына.

— Хто-ж смяецца? Наадварот. Я лічу, што сядо нас ёсь нямала талентаў. І мне здаецца... — Малады чалавек зрабіў невялікую паузу.

— Што вам здаецца? — хорам запы-талі дзяўчаты.

— Я воль думаю над такім пытан-нем, — ці не сядо нам арганізаваць ап-самбл пэні і пляскі. Так, так. Ён і павінен называцца «Асамбл пэні і пляскі Хойніцкай МТС».

Малады чалавек з смяротнымі вачыма быў памешчанам ды-рэктара МТС па па-літчастцы тав. Я-вінкі — у будучым арганізатар і маста-кі кіраўнік ансам-бля.

Так пачаў зара-джацца харавы і тан-цавальны калектыў. Нека сама та сабе з'явілася неабход-насць у арганізацыі такога ансамбля. Калектыўная праца, по-сх каласнай вытворчасці, новыя адно-сіны да з'яў жыцця, — усё гэта нібы па-стойна патрабавала зрабіць і песню ка-лектыўнай, аб'еднаць асобныя галасы, каб песня загучала больш галасна, мошна.

Праца, якая з'яўляецца перахрышчонай усёе, крывінай жыцця і радасці, у на-шай краіне стала справай чэсці, доблесці і гераіства. У нас ажыццэўлены векавыя мары лепшых розумаў чалавечы аб жы-ці свабодным, радасным, дзе працоўны чалавек з'яўляецца тваром, гаспадаром усіх матэрыяльных і духоўных каштоў-насцей, горадска і ўпрыгожаннем зямлі.

Сацыялістычная праца параджае новыя пэні. Пэня з'яўляецца пібы працам, лагічным завяршэннем радаснай працы. Пэня суправаджае працу. Гэта стала ў нас у краіне, якая ідзе пад кіраўніцтвам партыі Лёніна—Сталіна да кохунізма, гэ-так-жа законамерна, як сонечнае ззянне, яго прывенне друў, як пасіяванне пладоў. Гэта — жалезная логіка сацыялізма, за-кон новага грамадства, людзей, якіх будуюць новы свет, аснованы на розуме, справядлівасці і чалавечым дастойстве.

...Адночы ў памішанні Хойніцкай МТС удзельнікі ансамбля рэпэтыравалі но-выя пэні і пляскі. Тут-жа прысутнічаў вартунык МТС Дзмітрый Разнічэнка. Ён

сідзеў на табурэтку ў куне вялікага па-коя, уважліва слухаў пэні і назіраў, як танцуе моладзь. Хто ведае, аб чым думаў у гэты час Дзмітрый Разнічэнка, які пра-жыў на белым свеце сем дзесяткаў год. Можна быць, у яго галаве ўспамі-ны сваёй маладосці. Гэта была бязрад-ная, поўная гора маладосці. Хіба яго та-ды лічылі за чалавека, хіба хто-небудзь запітваў яго думку, раіўся з ім. Хіба хто-небудзь думаў, што воль ходзіць па зямлі Дзмітрый Разнічэнка, чалавек з моцнымі рукамі, з вялікай сілай, і што, па сутнасці гаворачы, ён, раёны чала-век, — гаспадар зямлі і ўсёе таго, што ёсьць на ёй. Не, не было гэтага. І не магло быць. Бо гэта быў час, калі з жы-ру бесліся капіталісты, фабрыканты, па-мешчыкі — тыя, хто не працаваў, а той, хто працаваў — паміраў з голаду. Гэта быў час, калі панавала несправядлівасць. Гэта быў лад, аснованы на эксплуатацыі чалавеча чалавечым, лад, пры якім чала-вечы дастойства затопталася ў грязь.

І воль пазнамацца з месца старык Раз-нічэнка, падходзіць да кіраўніка ан-самбля і гаворыць:

— Маю жадаанне ўдзельнічаць разам з вамі...

— А што вы будзеце рабіць разам з намі? — запытаў кіраўнік.

— Дзіўнае пытанне, — з поткай крыў-ля ў голасе сказаў Разнічэнка. — Буду рабіць тое, што робіце вы — сцяваць і танцаваць.

І на вялікае здзіўленне ўдзельнікаў рэ-пэтытцы, вартунык МТС ўключыўся ў агульны танец. Так уступіў ён у ан-самбл.

Старык не мог аставацца ў баку, ён не хацеў быць простым глядачом. Яму заха-целася самому, сваім сэрцам, сваімі па-чутцямі, сваім голасам удзельнічаць у калектыўнай пэні. Ён адчуваў у гэтым нейкую ўнутраную патрэбнасць. Перад яго вачыма адкрываўся вялікі свет но-вых пачуццяў. Душа патрабавала, каб гэ-тыя пачуцці былі чымсьці выражаны. І лепшым сродкам гэтага выражэння з'я-віліся пэні і танец.

У ансамблі такаса ўдзельнічаюць 68-гадовая каласніца сельгасарцелі імені Ка-лініна Мамына Лобан, 50-гадовы калас-нік сельгасарцелі «Чырвоны сцяг» Іван Рукава і іншыя.

Вялікай славай карыстаюцца ў нашай рэспубліцы харавы ансамблі каласа імені Лёніна (Шклоўскі раён), каласа імені Кірова (Ступіскі раён), каласа «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» (Мазіскі раён).

...Нам ніколі не забіць такіх энцід. Быў Кастрычнік 1939 года. Восье.

Вялікай славай карыстаюцца ў нашай рэспубліцы харавы ансамблі каласа імені Лёніна (Шклоўскі раён), каласа імені Кірова (Ступіскі раён), каласа «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» (Мазіскі раён).

...Нам ніколі не забіць такіх энцід. Быў Кастрычнік 1939 года. Восье.

Вялікай славай карыстаюцца ў нашай рэспубліцы харавы ансамблі каласа імені Лёніна (Шклоўскі раён), каласа імені Кірова (Ступіскі раён), каласа «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» (Мазіскі раён).

...Нам ніколі не забіць такіх энцід. Быў Кастрычнік 1939 года. Восье.

Вялікай славай карыстаюцца ў нашай рэспубліцы харавы ансамблі каласа імені Лёніна (Шклоўскі раён), каласа імені Кірова (Ступіскі раён), каласа «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» (Мазіскі раён).

...Нам ніколі не забіць такіх энцід. Быў Кастрычнік 1939 года. Восье.

Вялікай славай карыстаюцца ў нашай рэспубліцы харавы ансамблі каласа імені Лёніна (Шклоўскі раён), каласа імені Кірова (Ступіскі раён), каласа «Ударнік» і «Чырвоны сцяг» (Мазіскі раён).

...Нам ніколі не забіць такіх энцід. Быў Кастрычнік 1939 года. Восье.

лі сваіх адзінакроўных братоў ад іго поль-скіх панюў. І вызваленая зямля ўдзіхну-ла поўнымі грудзямі, прапоўны народ выпрастаў спіну і адчуў на сваім твары пчэпныя праменні сонца Сталінскай Кан-стытуцыі.

У адзін з кастрычніцкіх вечароў у па-мешчанні ішколы сядзеў сялянскі камітэт. Ён размяркоўваў памешчыцкую зямлю. Гэта былі мінулы вялікага таржаства, мі-нуты, у якіх мара селяніна аб зямлі ста-ла рачаснасна, фактам. Трэба было ба-чыць выражэнне твараў селян, якіх пры-сутнічалі тут. Колькі рачасці і ўдзя-насці партыі большавікоў і Сталіну было ў сэрцах гэтых людзей!

Потым была паказана чырвонаарме-іская самадзейнасць. Выступалі спевалі, танчоры. Гарманіст выконваў савецкія пэні. І рантам з адніх ралоў надзімае-ца пажылы селянін з пасярэбранай га-рой, з тварам, зрэзаным глыбокімі мар-шчынкамі. Правай рукой ён трымаў нешта пад кохуном.

Ён стаў пасярэзіне, выніў скрынку і зайграў. Усё прысутныя замерлі. Стаіла незвычайная цішыня. З-пад смяка се-ляніна выходзілі такія пудныя, душаразді-раючыя гукі, што, здавалася, усе на-валот плача, рыдае. Гэта была песня аб вялікім чалавечым горы, аб безвыходным

суме, глыбокім смутку. Пэня аб тым, у якіх умовах жыў бедны селянін у пан-скай Польшчы, пэня аб загубленай ма-ладосці і цяжары жыцця. І, здавалася, селянін гэты разгарнуў перад слухачамі карціну папранай чалавечай свабоды, уніжэння чалавечай асобы. Гэта быў па-родны скар аб трагедыі працоўнага ча-лавека ў капіталістычным грамадстве, скар, перададны праз музыку.

Селянін стаў і іграў. Яго твар быў суровы, вочы затуманены навірунчымі слязямі.

І рантам, супроць усякага чакаання, па-лізіся вясёлыя, бадзёрыя, поўныя агню, велічы і радасці гукі савецкай пэні, пэні аб радзіме. Вочы скрыпача засява-ліся радасным агнем. А пэня палпыла, здавалася, ёй нехалада месца ў гэтым не-вялікім памішканні, яна расправіла свае магутныя крылы і пачаслася над усёй вызваленай зямлёй...

Вось яна, сіла народнай творчасці. За невялікі адрэзак часу селянін, вялікі ама-тар музыкі, развучыў савецкую пэню і прынеў яе ў дзень размеркавання наме-шчыцкай зямлі, як лепшую падзяку партыі большавікоў і любімаму Сталіну ад вызваленага народа.

У заходніх абласцях нашай рэспублікі пасля ўстаўлення савецкай улады пас-пяхова развіваецца народная творчасць, мастацкая самадзейнасць. Гэта было пра-дэманстравана на алімпіядзе, якая пра-ходзіла ў Мінску.

У нашай рэспубліцы працуюць дзесят-кі і сотні гурткоў мастацкай самадзей-насці — харавы, танцавальны, драма-тычны. Невычарпальна крывіна наро-дных талентаў. Багатыя плацы радасці прыносіць сацыялістычная праца. І гэтая праца нараджае пэні. Пэні аб новым жыцці, аб сонечных днях, аб ўсём та-м, што было ў мінулым, аб шчаслівай старасці, аб любові і аданасці радзіме, партыі, чы-рвокай, Сталіну.

С. КУЧАУСК

Адзаны рэдактар Т. С. ГАРБУН